

KRONIKA

Ex funebri charta

Prof. dr hab. Jan Buczek (1931-2026)

Profesor zwyczajny doktor habilitowany Jan Buczek urodził się 17 lutego 1931 r. w Bychawie w rodzinie inteligenckiej. Tam uczęszczał do szkoły podstawowej i do gimnazjum, uzyskując świadectwo dojrzałości w 1951 r., następnie rozpoczął studia na Wydziale Weterynaryjnym Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, uzyskując w 1957 r. dyplom lekarza weterynarii w Wyższej Szkole Rolniczej, wyodrębnionej z UMCS. Już na studiach interesował się pracą naukową, działając w Kole Mikrobiologów Wydziału Weterynaryjnego WSR. Doktorat nauk weterynaryjnych uzyskał w 1967 r., habilitował się w 1970 r., docenturę uzyskał w 1971 r. W 1979 r. został mianowany profesorem nadzwyczajnym, a w 1989 r. profesorem zwyczajnym mikrobiologii. Oprócz pracy naukowej i wysoko ocenianej działalności dydaktycznej na Wydziale Weterynaryjnym Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie, gdzie pełnił funkcję dziekana w latach 1987-1990, dyrektora Instytutu Chorób Zakaźnych i Inwazyjnych w okresie 1973-1976 oraz kierownika Katedry Mikrobiologii Weterynaryjnej w latach 1977-2001, od 1993 do 2004 r. był zatrudniony na Uniwersytecie w Białymstoku, gdzie zorganizował Zakład, przekształcony później w Katedrę Mikrobiologii. Prowadził tam szeroko zakrojoną działalność naukową i dydaktyczną; pod Jego kierownictwem realizowano prace magisterskie z zakresu mikrobiologii, ekologii środowiska, doktoraty, 2 prace habilitacyjne, a jeden pracownik uzyskał tytuł profesora tytularnego. Ponadto prof. Buczek prowadził letnie szkolenia dla nauczycieli z zakresu podstaw mikrobiologii środowiska, ekologii i nowych osiągnięć na polu mikrobiologii stosowanej.

Prof. Jan Buczek był wybitnym wirusologiem i specjalistą chorób wirusowych zwierząt. Szlify znanego i cenionego naukowca uzyskał pod kierunkiem prof. Tadeusza Jastrzębskiego oraz światowej sławy wirusologa prof. M. La Placa z Uniwersytetu w Bolonii, gdzie odbył roczny staż naukowo-badawczy. Pod Jego kierownictwem prowadzono oryginalne, cenione również przez praktyków badania, wielokrotnie cytowane

w piśmiennictwie naukowym i wdrażane do profilaktyki, diagnostyki i terapii chorób zakaźnych zwierząt. Do szczególnie cennych osiągnięć prof. Buczka i kierowanych przez Niego zespołów badawczych w UP w Lublinie, Uniwersytetach w Białymstoku,

Szczecinie i w Koszycach należy ustalenie właściwości wirusa krwotocznej choroby królików, opracowanie metod diagnostycznych, profilaktyki i bioasekuracji tej choroby. Niepodważalnym osiągnięciem prof. Buczka są badania nad chorobami beztlenowcowymi owiec, których efektem było poznanie właściwości patogenów wywołujących choroby, opracowanie i wdrożenie szczepionek przeciwko niesztowicy owiec, enzoptycznej bronchopneumonii królików, adenowirusowym infekcjom cieląt, co przyczyniło się do znacznego ograniczenia zachorowań. Podstawy opracowanych niektórych szczepionek zostały wykorzystane do ich

produkcji w Nitrze, Słowacja. Prof. Buczek opracował diagnostykę zapaleń mózgu świń, pierwszy w kraju zdiagnozował enzoptyczną bronchopeumonię królików.

Równie ważnym polem działania Profesora było kształcenie kadr pracowników naukowych i dydaktyka, której poświęcał dużo czasu. Mimo że był wymagającym nauczycielem, był lubiany przez studentów. Był współautorem kilku skryptów z mikrobiologii i wirusologii, z których korzystali studenci Wydziału Medycyny Weterynaryjnej w Lublinie i Wydziału Mikrobiologii Uniwersytetu w Białymstoku. Jest też współautorem podręcznika „Mikrobiologia weterynaryjna”. Prof. Buczek dużo czasu poświęcał kształceniu kadr naukowych oraz działalności edytorskiej i popularyzowaniu wiedzy. Wypromował 14 doktorów, był opiekunem 2 przewodów habilitacyjnych, pod Jego kierunkiem zrealizowano 35 prac magisterskich, jest autorem lub współautorem 5 podręczników akademickich, autorem 146 prac naukowych, z których wiele zostało opublikowanych w renomowanych czasopismach polskich i zagranicznych. Uczestniczył w szkoleniach lekarzy weterynarii i nauczycieli, wygłaszał referaty, prezentował doniesienia na międzynarodowych i kra-

jowych zjazdach i konferencjach naukowych. Pełnił rolę visiting professor na uniwersytetach we Włoszech, Belgii, Francji, Kanadzie, Szwecji, dwukrotnie w Finlandii, Słowacji, RFN, Litwie i na Węgrzech.

Prof. Buczek został uhonorowany wielokrotnie Nagrodami Rektora, Ministra Edukacji Narodowej, Złotym Krzyżem Zasługi, Medalem Edukacji Narodowej, Krzyżem Kawalerskim *Polonia Restituta*, medalami Uniwersytetu w Pizie, Koszycach i Szczecinie. Był członkiem licznych Towarzystw Naukowych i członkiem Komitetu Redakcyjnego „Folia Veterinaria” (Koszycy) oraz sekcji DD „Annales UMCS” w Lublinie.

Prof. zw. dr hab. Jan Buczek zmarł 5 maja 2026 r. Był człowiekiem rzetelnym, koleżeńskim, bardzo pracowitym, skromnym, zaangażowanym w działalność społeczną, wzorowym pracownikiem naukowym i dydaktykiem.

prof. dr hab. mgr Zdzisław Gliński

My, doktoranci, jesteśmy dumni, że spotkaliśmy na swojej drodze życiowej i zawodowej Profesora dr. hab. Jana Buczka. Odejście Profesora jest dla nas nieodżałowaną stratą. Był człowiekiem cenionym i szanowanym. Potrafił słuchać i okazywać wsparcie zawsze wtedy, kiedy tego najbardziej potrzebowaliśmy. To Profesorowi zawdzięczamy nasze sukcesy zawodowe. Był naszym mentorem i drogowskazem nie tylko w sprawach zawodowych, ale również doradcą życiowym i przyjacielem. To dzięki Niemu staliśmy się silni. Mieliśmy z Jego strony pełne wsparcie i zrozumienie. Dzięki Niemu mogliśmy realizować nasze plany i marzenia. Z Nim czuliśmy się jak w bezpiecznym domu. Jego nauki na zawsze pozostaną w naszych sercach, a Profesor zawsze będzie obecny w naszej pamięci. Nigdy nie zapomnimy, ile dobra uczynił za życia.

Sit tibi terra levis

*W imieniu czternastu doktorantów
Andrzej Pępiak*